

**UCHWAŁA NR XXV/192/13
RADY GMINY SOMONINO**

z dnia 21 czerwca 2013 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Goręczyno

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 594) w związku z § 10 ust. 2 pkt 2 lit. b Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowy i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. 2008 Nr 38, poz. 220 z późniejszymi zmianami) –

Rada Gminy Somonino uchwala, co następuje:

§ 1.

Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Goręczyno na lata 2013-2020 przyjęty przez zebranie wiejskie uchwałą z dnia 7 czerwca 2013 r., stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Andrzej Regliński

PRZEWODNICZĄCY RADY

Andrzej Regliński

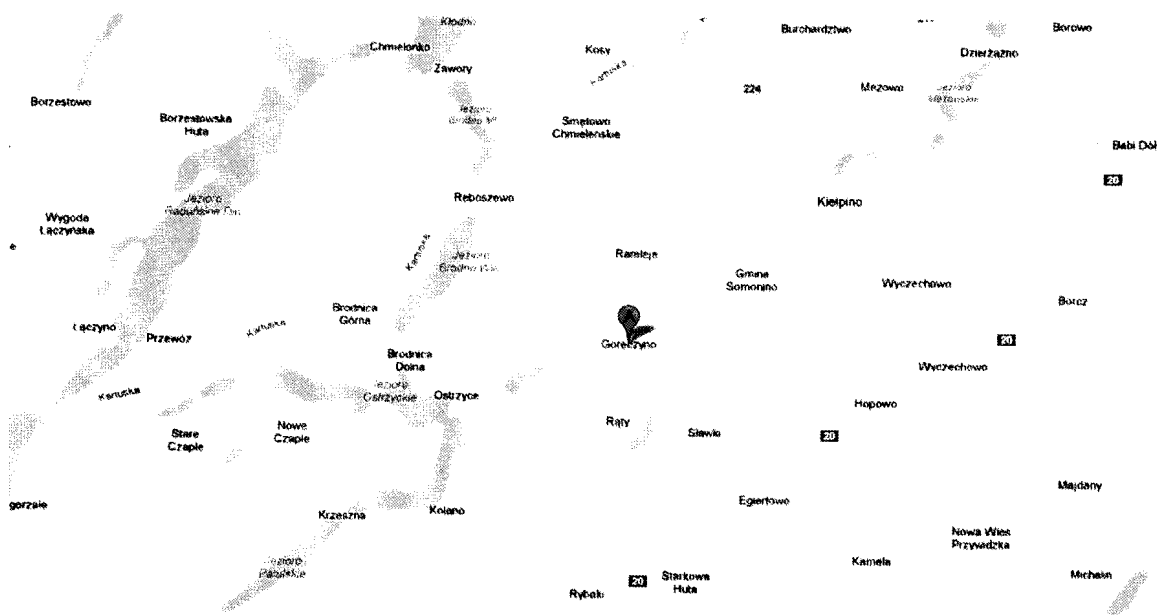
Zatwierdzam pod względem
formalno - prawnym
Andrzej Bielewicz - adwokat

Załącznik do Uchwały Nr XXV/192/13
Rady Gminy Somonino
z dnia 21 czerwca 2013 r.

Gmina Somonino

Plan Odnowy Miejscowości Goręczyno

na lata 2013 - 2020



Goręczyno, 2013 r.

Opracowanie przygotowane na zlecenie:

Urzędu Gminy Somonino
ul. Ceynowy 21
83-314 Somonino

przez:

Doradztwo Strategiczno – Inwestycyjne „PROGRESS” Jarosław Zielonka

Spis treści

I. WSTĘP.....	4
II. CHARAKTERYSTYKA GMINY SOMONINO.....	5
II.1. POŁOŻENIE.....	5
II.2. SFERA SPOŁECZNA.....	11
II.3. SFERA GOSPODARCZA.....	13
III. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI GORĘCZYNO.....	16
III.1 POŁOŻENIE MIEJSCOWOŚCI I PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA.....	16
III.2. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ.....	17
III.3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	18
III.3 HISTORIA.....	23
III.4 PRZESTRZENNA STRUKTURA MIEJSCOWOŚCI.....	24
IV. INWENTARYZACJA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI GORĘCZYNO.....	25
IV.1. ZASOBY PRZYRODNICZE.....	25
IV.2 DZIEDZICTWO KULTUROWE.....	26
IV.3 OBIEKTY I TERENY.....	28
IV.4. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW.....	29
IV.5 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	30
IV.5.1. <i>Zaopatrzenie w wodę</i>	30
IV.5.2. <i>Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków</i>	30
IV.5.3. <i>Zaopatrzenie w ciepło</i>	31
IV.5.4. <i>Zaopatrzenie w gaz</i>	31
IV.5.5. <i>Układ komunikacyjny</i>	31
IV.6 GOSPODARKA I ROLNICTWO (ZAKŁADY PRACY, GOSPODARSTWA ROLNE, WARSZTATY RZEMIEŚNICZE).....	32
V. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA.	35
VI. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ W OKRESIE CO NAJMNIEJ 7 LAT OD DNIA PRZYJĘCIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI, W KOLEJNOŚCI WYNIKAJĄCEJ Z PRZYJĘTYCH PRIORYTETÓW ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI Z PODANIEM SZACUNKOWYCH KOSZTÓW ICH REALIZACJI.	37
SPIS RYSUNKÓW.....	42
SPIS TABEL.....	43

I. WSTĘP.

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej stworzyło dla naszego kraju szereg dodatkowych możliwości rozwoju zarówno w wymiarze społecznym jak i gospodarczym mających charakter tak bezpośrednich korzyści finansowych jak i pośrednich możliwości korzystania z zalet wspólnego rynku. Jednocześnie proces integracji i sama możliwość skorzystania z jej dobrodziejstw wymusiła spełnienie pewnych standardów i norm formalnych co przejawia się także w procesie realizacji projektów współfinansowanych ze środków funduszy pomocowych UE.

Niniejszy dokument - Plan Odnowy Miejscowości Goręczyno - został opracowany dla gminy Somonino. Plan Odnowy Miejscowości powstał jako strategia rozwoju sołectwa Goręczyno wyznaczająca kierunki i cele jego rozwoju na lata 2013 - 2020. Jednocześnie Plan ma charakter i jest dostosowany do wymagań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013, Osi 3 – Działania „Odnowa i rozwój wsi” którego celem jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. W ramach tego działania wspierane będą projekty o charakterze lokalnym których zasadność realizacji wynika z dokonanej diagnozy stanu obecnego i przyjętych perspektyw rozwoju danej miejscowości.

Powstanie przedmiotowego dokumentu miało charakter uspołeczniony i odbywało się przy aktywnym udziale społeczności lokalnej – mieszkańców miejscowości Goręczyno. W pracach nad Planem – w ich koordynacji i konsultacjach – brali udział także eksperci zewnętrzni mający wiedzę i doświadczenie w planowaniu strategicznym. Prace nad strategią były konsultowane w trakcie spotkań wiejskich z mieszkańcami Goręczyna oraz z władzami gminy Somonino i pracownikami Urzędu Gminy merytorycznie odpowiedzialnymi za planowanie strategiczne i realizację projektów z funduszy UE na terenie gminy. Sporządzona na tej podstawie diagnoza stanu obecnego, analiza SWOT oraz lista najważniejszych dla miejscowości inwestycji do realizacji na najbliższe lata powstała w oparciu o konsultacje przeprowadzone wśród mieszkańców Goręczyna oraz dyskusji jakie miały miejsce w trakcie spotkań społeczności wiejskiej. Tym samym dołożono wszelkich starań aby zapisy dokumentu odzwierciedlały interesy zarówno mieszkańców Goręczyna jak i władz gminy a jednocześnie były zgodne z zasadami prawa i założeniami idei zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY SOMONINO.

II.1. POŁOŻENIE.

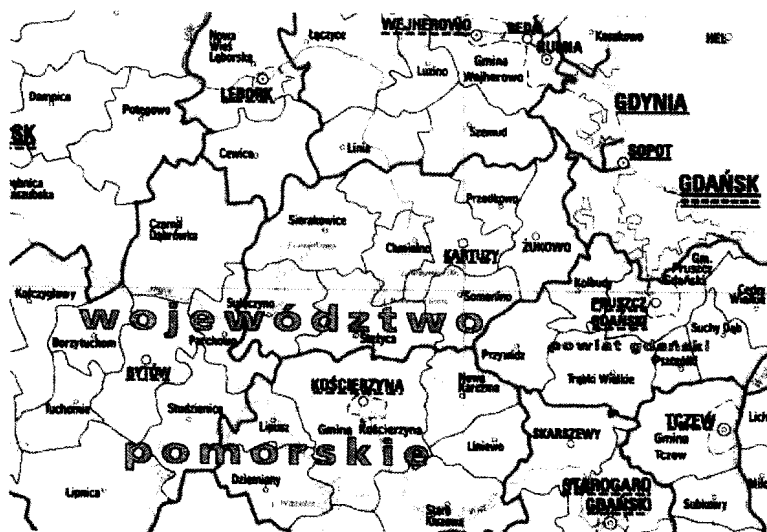
Gmina Somonino położona jest w środkowej części województwa pomorskiego, w powiecie kartuskim, na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, u stóp wzniesień zwanych Wzgórzami Szymbarskimi. Gmina Somonino graniczy:

- od północy z gminą miejsko – wiejską Kartuzy,
- od północnego-wschodu z gminą miejsko – wiejską Żukowo,
- od zachodu z gminą wiejską Stężyca,
- od wschodu z gminą Przywidz,
- od południa z gminami: Nowa Karczma i Kościerzyna.

Gmina Somonino jest 6 - tą co do wielkości gminą powiatu kartuskiego i zajmuje łączną powierzchnię 11 227 ha. Gmina liczy ogółem 16 sołectw: Borch, Egiertowo, Goręczyno, Hopowo, Kamela, Kaplica, Ostrzyce, Piotrowo, Połączyno, Ramleje, Rąty, Rybaki, Sławki, Somonino, Starkowa Huta, Wyczechowo oraz 20 miejscowości. Siedzibą władz gminy jest wieś Somonino położona nad rzeką Radunią.

Z większych miast znajdujących się w pobliżu Somonina wymienić należy:

- Aglomerację Trójmiejską – w odległości 50 km,
- Kościerzyna – w odległości 20 km,
- Kartuszy – w odległości 6 km,
- Żukowo – w odległości 20 km.



Rys 1. Położenie administracyjne gminy Somonino w województwie.
Źródło: Drogowy Atlas Polski, Forum, Warszawa, 2006 r.

Pod względem fizyczno – geograficznym gmina Somonino położona jest:

- w mezoregionie fizycznogeograficznym Pojezierze Kaszubskie, w kilku mikroregionach,
- w systemie zlewni Martwej Wisły – w tym w zlewni Motławy – w tym w zlewni Raduni,
- w systemie zlewni Wisły – w tym w zlewni Wierzycy (południowa część gminy), w tym również w zlewni Wietcisy,
- częściowo w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 111 „Subniecka Gdańska” – wiek utworów wodonośnych to kreda, a średnia głębokość ujęć to 150 m,
- w sąsiedztwie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 116 „Gołębiewo” (międzymorenowy) według dokumentacji hydrogeologicznej z 1997 r.; granica GZWP nr 116 przebiega na południe od granicy gminy w sąsiedztwie wsi Połęczyno,
- w strefach źródliskowych Wierzycy i Wietcisy oraz cieków będących dopływami Raduni,
- w obszarze węzłowym Pojezierza Kaszubskiego (z kilkoma biocentrami) w sieci ekologicznej ECONET-Polska; w hierarchii sieci ekologicznej jest to obszar o randze najwyższej,
- częściowo w – Kaszubskim Parku Krajobrazowym i jego otulinie, Kartuskim Obszarze Chronionego Krajobrazu i Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń; dla KPK obowiązują dodatkowo ustalenia „Planu ochrony Kaszubskiego Parku Krajobrazowego” zatwierdzone Rozporządzeniem Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r.; w planie ochrony KPK znajdują się również zapisy odnośnie otuliny o charakterze postulatów,
- częściowo w pośredniej strefie ochronnej ujęcia wody powierzchniowej „Straszyn” z rzeki Raduni, gdzie obowiązywały do dnia 6.08.2003 r. ustalenia decyzji Wojewody Gdańskiego 0-V-7226/1/93 z dnia 06.08.1993 r.

W gminie Somonino dominują następujące typy środowiska przyrodniczego:

- wysoczyzna morenowa (falista i pagórkowata strefa marginalna) z roślinnością pól uprawnych z glebami brunatnymi wylugowanymi i glebami płowymi (pseudobielicowe), w podłożu z glinami, piaskami gliniastymi i piaskami na glinie; woda i materia dostarczane są z atmosfery; dominuje spływ wody i jej ograniczone

wsiąkanie oraz tranzyt materii ku terenom niżej położonym; energia słoneczna akumulowana jest głównie w roślinach i w glebie,

- równiny sandrowe z roślinnością pól uprawnych z glebami bielcowymi i rdzawymi, w podłożu z piaskami i żwirami; dominuje tu wsiąkanie wody w podłoże oraz występuje umiarkowany tranzyt wody i materii ku terenom niżej położonym; energia słoneczna akumulowana jest głównie w roślinach i w glebie,
- wysoczyzna morenowa (wały moren spiętrzonych, falista i pagórkowata strefa marginalna) ze zbiorowiskami leśnymi, z glebami brunatnymi wyługowanymi i glebami płowymi (pseudobielicowe), w podłożu z glinami, piaskami gliniastymi i piaskami na glinie; woda i materia dostarczane są z atmosfery; dominuje tu retencja wody i jej parowanie w zależności od usłonecznienia.

Do najważniejszych zasobów środowiska przyrodniczego gminy Somonino należą:

- lasy – zajmują 36% pow. gminy; lasy prywatne zajmują 13% łącznej pow. lasów; lasy ochronne stanowią 15% łącznej pow. lasów; lasy posiadają duże i średnie potencjały – faunistyczny, florystyczny, produkcji tlenu i regeneracji powietrza oraz retencji wody; powierzchniowo dominują ubogie lasy bukowe i bukowo-dębowe oraz nasadzenia drzew szpilkowych w wieku powyżej 40 lat,
- zarośla i szuwary – występują w rynnach polodowcowych, w zagłębieniach wytopiskowych, wzdłuż jezior, cieków, na torfowiskach i mokradłach – o dużych i średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza,
- ciągi drzew krzewów, grupy drzew – występujące w rozproszeniu, szczególnie wzdłuż cieków, dróg i linii kolejowej – o średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza,
- roślinność parków w Borczu i Wyczechowie oraz starych cmentarzy – o średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza,
- jeziora – Trzebno, Rąty, Połęczyńskie, Piotrowskie, Ostrzyckie (przy granicy gminy) oraz małe jeziora i stawy bez nazwy – o dużych i średnich potencjałach faunistycznym i florystycznym oraz o bardzo dużym i dużym potencjale retencji wody,
- rzeki – Radunia (z jazem zastawkowym w Ostrzycach z wahaniami piętrzenia 0,5 m i średnim przepływem 1,6 m³/s), Wietcisa, Wierzyca; rzeki mają charakter potoków podgórskich o bardzo dużym i dużym potencjale faunistycznym, szczególnie w zakresie ichtiofauny, występuje tu m.in. głowacz białopłetwy, pstrąg potokowy i

ciernik oraz gatunki chronione – strzebla potokowa, strzebla błotna, śliz, różanka i koza; z ssaków występuje tu przede wszystkim wydra,

- pozostałe ciekły – o średnim potencjale faunistycznym,
- strefy źródłiskowe Wierzycy i Wietcisy oraz cieków będących dopływami Raduni; występują w sąsiedztwie działów wodnych – o dużym potencjale retencji wody,
- torfowiska wysokie, przejściowe i niskie z mokradłami oraz glebami torfowymi i mułowo-torfowymi do zachowania – tereny te stanowią ważne korytarze, ciągi i węzły ekologiczne o bardzo dużym i dużym potencjale retencji wody oraz bardzo dużych, dużych i średnich potencjałach faunistycznym i florystycznym,
- 4 biocentra (obecność fauny i flory o znaczeniu europejskim) z licznymi stanowiskami, ostojami i występowaniem chronionych roślin i zwierząt – **Jar Rzeki Raduni** z żyzną i ubogą buczyną, podgórskim łągiem jesionowym, grądem zboczowym oraz liczne stanowiska rzadkich gatunków, w tym storczyków, stwierdzono występowanie bociana czarnego i ostoję bielika, **Torfowiska koło Bernardówki** z borem bagiennym i torfowiskiem wysokim, **Jeziora Raduńsko-Ostrzyckie i okolice**, **Torfowiska wysokie koło Somonina**, **Bór koło Borcza**, **Południowy skraj Kaszubskiego Parku Krajobrazowego** (lasy sosnowe i liczne torfowiska),
- gleby gruntów rolnych w III klasie bonitacyjnej – o dużym potencjale rolniczym; niewielkie tereny około 3 % gruntów rolnych w gminie,
- złoża kopalin udokumentowane – średni potencjał surowcowy – część złoża „Bernardyna”, piaski różnoziarniste ze żwirem, wydana koncesja do 29.09.2016 r. dla firmy „Orion”, działka nr 34/10 w Somoninie (część złoża w Kiełpinie, gm. Kartuszy); pow. całego obszaru i terenu górniczego wynosi odpowiednio 1, 8672 ha i 2,519 ha.

Ochrona przyrody (związana z dużą bioróżnorodnością), krajobrazu naturalnego i środowiska w gminie Somonino dotyczy następujących terenów i obiektów:

- Kaszubski Park Krajobrazowy – 12 % pow. gminy, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń; obowiązują dodatkowo ustalenia „Planu ochrony Kaszubskiego Parku Krajobrazowego” zatwierdzone Rozporządzeniem Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r.,

- otulina Kaszubskiego Parku Krajobrazowego – część gminy, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń; w „Planie ochrony Kaszubskiego Parku Krajobrazowego” zatwierdzonego Rozporządzeniem Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. znajdują się również zapisy odnośnie otuliny o charakterze postulatów,
- Kartuski Obszar Chronionego Krajobrazu i Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni – 20 % pow. gminy, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń,
- Rezerwat przyrody – „Jar Rzeki Raduni” krajobrazowy (i florystyczny) o pow. 84,2 ha, w tym w gm. Somonino 14,96 ha,
- 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (w granicach KPK); część pow. zespołów znajduje się w gminie, a część w gminach sąsiednich; są to – Rynna Brodnicko-Kartuska, Rynna Dąbrowsko-Ostrzycka, gdzie obowiązują ustalenia „Planu ochrony KPK” i Rozporządzenia Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. w sprawie zatwierdzenia „Planu ochrony KPK” oraz wyznaczenia w nim zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
- Pomniki przyrody, łącznie 9 – 2 głazy, 3 drzewa i 4 grupy drzew,
- Proponowane 88 pomników przyrody – 2 głazy i 86 drzew opisane w „Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy Somonino” (1994),
- 4 projektowane użytki ekologiczne – 2 w „Planie ochrony KPK” – „Jezioro Rąty” i „Jezioro Piotrowskie z przyległymi mokradłami” (częściowo w gm. Somonino) oraz 2 w „Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy Somonino” – „Nowy Dwór” i „Borcz”,
- Projektowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Ramleje” w „Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy Somonino”,
- Projektowane powiększenie Przywidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
- Obszary zgłoszone do europejskiej sieci Natura 2000 – Specjalne Obszary Ochrony (SOO), wytypowane na podstawie Dyrektywy Siedliskowej Unii Europejskiej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk

naturalnych oraz dzikiej fauny i flory)– Jeziora Raduńsko - Ostrzyckie, Jar Rzeki Raduni,

- Ostoje wg programu Corine (zachowanie dziedzictwa przyrodniczego Europy) – Jeziora Raduńsko - Ostrzyckie, Jar Rzeki Raduni, Borcz (ostoja ptaków),
- Korytarze i ciągi ekologiczne do zachowania
- Rynny polodowcowe, doliny rzeczne, zagłębienia wytopiskowe, torfowiska – konieczność ochrony przed zainwestowaniem,
- główne szlaki przemieszczania się zwierząt (przede wszystkim dużych ssaków) – konieczność ochrony przed zainwestowaniem i zabezpieczenie możliwości migracji zwierząt w poprzek dróg utwardzonych,
- Strefy źródliskowe cieków opisane w rozdz. „Zasoby środowiska przyrodniczego”,
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 111 „Subniecka Gdańska” (miasto i duża część gminy) – wiek utworów wodonośnych to kreda, a średnia głębokość ujęć to 150m; dokumentacja hydrogeologiczna z 1996 r. wykazała, że nie ma konieczności ustanawiania obszaru ochronnego zbiornika,
- Pośrednia strefa ochronna ujęcia wody powierzchniowej „Straszyn” z rzeki Raduni, gdzie obowiązywały do dnia 6.08.2003 r. ustalenia decyzji Wojewody Gdańskiego 0-V-7226/1/93 z dnia 06.08.1993 r.,
- Punkty widokowe – „Jastrzębia Góra” (na granicy z gm. Kartuzy), „Trzebińska Góra” i inne; konieczność ochrony samego punktu widokowego i panoramy na kierunku patrzenia.

Ochrona krajobrazu kulturowego w gminie Somonino dotyczy:

- Obiektów wpisanych do rejestru zabytków
- Zespoły dworsko-parkowe w Borczu i Wyczechowie, kościół w Goręczynie, dom w Ostrzycach, dom i kuźnia w Hopowie,
- Obiektów archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków – cmentarzysko kurhanowe z kręgami kamiennymi z okresu wpływów rzymskich w Borczu, grodziska z wczesnego średniowiecza w Borczu, Piotrowie i Rątach, osada z wczesnego średniowiecza w Piotrowie, cmentarzysko kurhanowe z epoki brązu w Wyczechowie,
- Wsi o wysokich wartościach kulturowych i krajobrazowych – Piotrowo (w KPK), Goręczyno, Hopowo,
- Stref ochrony konserwatorskiej, ekspozycji i ochrony krajobrazu oraz ochrony i obserwacji archeologicznej, które należy wyznaczyć w miejscowych planach

zagospodarowania przestrzennego; ustalenia w nich zawarte należy uwzględnić przy działaniach realizacyjnych,

- Trasy z ciągami widokowymi – droga kaszubska Brodnica Dolna – Ostrzyce – Wieżyca oraz odcinek Egiertowo – Rybaki,
- Projektowanego Parku Kulturowego Kartusko-Mirachowskiego.

II.2. SFERA SPOŁECZNA

Według danych GUS na koniec 2011 roku gminę Somonino zamieszkiwało w sumie 9 877 mieszkańców, z czego 51% stanowili mężczyźni, przez co wskaźnik feminizacji na terenie gminy sięgnął poziomu 97 K/100 M i był niższy od notowanego w skali całego powiatu kartuskiego (100 K/100 M). Gęstość zaludnienia w gminie sięgnęła w tym roku poziomu 88 mieszkańców/km² powierzchni co było także wielkością niższą od notowanej w skali całego powiatu (108 mieszkańców/km²).

Ogólne tendencje w zakresie rozwoju sfery społecznej w gminie są zbliżone z notowanymi w skali powiatu. Charakterystyczny dla obszaru gminy jest porównywalny z sytuacją w powiecie poziom przyrostu naturalnego na poziomie 7,80‰ (8,30‰ dla powiatu) oraz niższy poziom liczby zawieranych małżeństw – 5,00‰ w skali roku (przy 6,00‰ dla powiatu).

Nieznacznie gorzej niż ma to miejsce w skali powiatu – przedstawiała się natomiast w gminie sytuacja w zakresie salda migracji, które w 2010 roku było relatywnie niższe - na poziomie 5,96‰ przy bardzo wysokiej wartości notowanej w tym czasie dla całego powiatu (8,61‰). Należy jednak w tym zakresie podkreślić, że poziom salda migracji w gminie należy relatywnie do wysokich, przede wszystkim na tle innych gmin wiejskich województwa.

Relatywnie korzystnie przedstawia się także sytuacja w przypadku struktury wieku mieszkańców gminy gdzie notowany jest wysoki udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym – 27,7% i niższy niż np. w skali powiatu udział grupy mieszkańców w wieku poprodukcyjnym – 10,6% mieszkańców gminy. Relatywnie mniej korzystnie niż ma to miejsce w skali powiatu przedstawia się natomiast wskaźnik obciążenia demograficznego, według którego na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie przypada 62,6 osoby w wieku nieprodukcyjnym. Szczegółowe dane demograficzne dotyczące gminy i jej sytuacji na tle powiatu przedstawia tabela nr 1.

Tab 1. Charakterystyka demograficzna gminy Somonino na tle powiatu kartuskiego w 2010 i 2011 roku.

Obszar	Liczba ludności	Ludność na 1 km ²	Kobiety na 100 mężczyzn	Matężstwa na 1000 ludności	Przyrost naturalny na 1000 ludności	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Saldo migracji	Ludność w wieku przed.	Ludność w wieku prod.	Ludność w wieku poprod.
Gmina Somonino	9 877	88	97,00	5,00	7,80	62,2	5,96	27,7	61,7	10,6
Powiat kartuski	121 358	108	100,00	6,00	8,30	60,4	8,61	26,2	62,3	11,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

II.3. SFERA GOSPODARCZA.

Główną dziedziną gospodarki w gminie Somonino pozostaje rolnictwo. Tworzy je 770 gospodarstw rolnych o średniej powierzchni 9,5 ha z czego 580 gospodarstw to gospodarstwa większe niż 1 ha. Rolnictwo koncentruje się zarówno na produkcji zwierzęcej jak i roślinnej. Produkcja roślinna obejmuje uprawę zbóż oraz roślin okopowych i pastewnych. Produkcja zwierzęca – hodowlą bydła i trzody chlewnej, owiec oraz drobiu.

Drugą dziedziną gospodarki w Somoninie jest stale rozwijająca się turystyka. Według danych Urzędu Gminy funkcjonuje tu 10 sezonowych i 4 całoroczne ośrodki wypoczynkowe. Ponadto są także kwatery letniskowe i agroturystyczne. Jest strzeżone gminne kąpielisko. Łączna liczba miejsc noclegowych w Gminie sięga 1 100 miejsc, w tym:

- w pensjonatach - 258,
- kwaterach agroturystycznych - 105,
- kwaterach prywatnych - 75,
- na polach biwakowych 560.

Niewielki udział w gospodarce gminy ma także rzemiosło. Dobrze rozwinięta jest sieć handlowa, gorzej – usługowa. Brak np. usług szewskich, krawieckich. Większość mieszkańców gminy utrzymuje się z rolnictwa, część z turystyki, część utrzymuje się z pracy w drobnych zakładach rzemieślniczych, część zatrudniona jest w przemyśle drzewnym.

Według danych GUS w 2010 roku w gminie były zanotowane w sumie 658 podmiotów gospodarczych co dawało wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości na poziomie 67,66 podmiotów/1000 mieszkańców. Była to jednocześnie wielkość niższa od notowanej na terenie całego powiatu - gdzie wyniosła 90,44 podmiotów zarejestrowanych/1000 mieszkańców.

Wśród podmiotów zarejestrowanych w gminie 95% to firmy sektora prywatnego wśród których dominują przedsiębiorstwa działające jako osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (81,50% wszystkich podmiotów).

Tab 2. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze Regon wg sektorów własnościowych w 2010 roku.

Wyszczególnienie	J. m.	Gmina Somonino		Powiat Kartuski	
		Liczba	%	Liczba	%
Ogółem	jed.gosp.	658	100,00	10 680	100,00
Sektor publiczny					
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	26	3,95	293	2,74
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	jed.gosp.	22	3,34	233	2,18
Przedsiębiorstwa państwowe	jed.gosp.				
Spółki handlowe	jed.gosp.	1	0,15	7	0,06
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.				
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa	jed.gosp.	1	0,15	2	0,02

pomocnicze					
Sektor prywatny					
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	632	96,05	10 387	97,25
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	543	81,15	8 759	82,01
Spółki handlowe	jed.gosp.	31	4,71	627	5,87
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	8	1,22	103	0,96
Spółdzielnie	jed.gosp.	2	0,30	30	0,28
Fundacje	jed.gosp.	1	0,15	16	0,15
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	19	2,88	234	2,19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jednym z przejawów relatywnie niższego poziomu rozwoju przedsiębiorczości w gminie jest problem wysokiej stopy bezrobocia na tym terenie w tym bezrobocia ukrytego – mającego szczególnie duże znaczenie w gminach rolniczych o rozdrobnionej strukturze agrarnej. Według danych GUS na koniec 2011 roku w gminie było oficjalnie zarejestrowanych 499 bezrobotnych czyli 8,1 % mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym. Była to wartość relatywnie wyższa od notowanej w skali powiatu gdzie wielkość tego wskaźnika wahała się w granicach 6,1 %. W strukturze bezrobotnych widoczny jest także znaczny udział kobiet które stanowią w gminie 56,31 % wszystkich bezrobotnych – przy 59,62 % w skali całego powiatu. Jednocześnie jak zaznaczono powyżej znaczącym problemem w gminie jest także kwestia bezrobocia ukrytego – niwelowana jednak w okresie sezonu turystycznego prowadzeniem przez część mieszkańców działalności związanej z obsługą ruchu turystycznego w regionie.

Jednocześnie należy wskazać, że cały region powiatu kartuskiego należy do obszarów o relatywnie niższej stopie bezrobocia w porównaniu z ogółem województwa. Według danych GUS na koniec lutego 2013 roku stopa bezrobocia rejestrowanego w skali powiatu sięgnęła poziomu 12,2 % przy 14,6 % w skali całego województwa.

Bardzo ważnym elementem gospodarki na terenie gminy, którego znaczenie jednocześnie rośnie z roku na rok jest rozwój branży turystycznej. Gmina Somonino położona na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, u stóp wzniesień zwanych Wzgórzami Szymbarskimi, charakteryzując się urozmaiconą rzeźbą terenu i czystością środowiska przyrodniczego oraz licznymi walorami środowiska kulturowego jest bardzo atrakcyjnym miejscem dla rozwoju funkcji turystycznej i rekreacyjnej. Największą popularnością wśród turystów na terenie gminy cieszy się letniskowa wieś Ostrzyce, położona wśród lasów, nad jeziorem, po którego obydwu stronach, znajdują się punkty widokowe: Jastrzębia Góra, Trzebińska Góra, w pobliżu rezerwatu przyrody. Ważnym atutem gminy jest także dobre zagospodarowanie jej walorów w infrastrukturę turystyczną oraz bogaty kalendarz atrakcji turystycznych. Turystów przyciągają liczne pensjonaty, hotele, ośrodki, gospodarstwa agroturystyczne, jak również kąpieliska, wypożyczalnie sprzętu wodnego, korty tenisowe oraz

ośrodki jazdy konnej. Obecnie na terenie gminy organizowanych jest corocznie około 23 cyklicznych imprez o charakterze turystycznym i kulturalnym. Jednocześnie na terenie gminy znajduje się obecnie: 11 gospodarstw agroturystycznych, 10 ośrodków wypoczynkowych, 9 kwater prywatnych, 1 pole namiotowe, 5 ośrodków oferujących domki letniskowe, 2 kąpieliska gminne, 4 wypożyczalnie rowerów, 10 obiektów gastronomicznych. Tym samym gmina Somonino stanowi jeden z najatrakcyjniejszych obszarów Szwajcarii Kaszubskiej dla turystów.

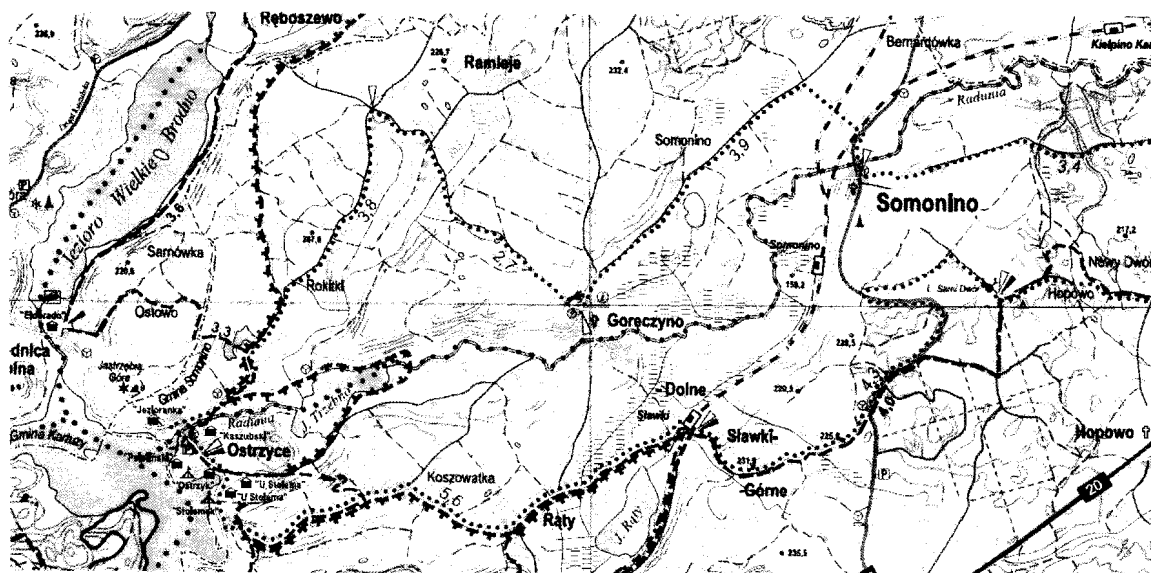
III. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI GORĘCZYNO

III.1 POŁOŻENIE MIEJSCOWOŚCI I PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA

Miejscowość Goręczyno położona jest w centralnej części gminy Somonino, na terenie powiatu kartuskiego, w środkowej części województwa pomorskiego. Jako jedna z 16 wsi na terenie gminy jest wsią sołecką – siedzibą sołectwa Goręczyno. Główną cechą charakterystyczną wyznaczającą położenie miejscowości w regionie jest jej usytuowanie na uboczu głównych szlaków komunikacyjnych a jednocześnie na obszarach atrakcyjnych przyrodniczo, u zbiegu ważnych obszarów chronionych: Kaszubskiego Parku Krajobrazowego (na obszarze jego otuliny), Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni oraz nad rzeką Radunią w bezpośrednim sąsiedztwie Kaszubskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Położenie to od lat decyduje i determinuje kierunki rozwoju samej miejscowości.

Pod względem fizycznogeograficznym Goręczyno położone jest w najbardziej urozmaiconym pod względem ukształtowania terenu oraz wysokości nad poziomem morza obszarze Pojezierza Wschodniopomorskiego tzn. na Pojezierzu Kaszubskim. W tym zakresie analizowana miejscowość położona jest – jak wskazano powyżej – na terenie otuliny Kaszubskiego Parku Krajobrazowego a tym samym w bezpośrednim sąsiedztwie samego Parku.

Pod względem hydrograficznym Goręczyno leży w całości w dorzeczu rzeki Raduni stanowiącej dopływ Motławy i będącej największą rzeką gminy Somonino.

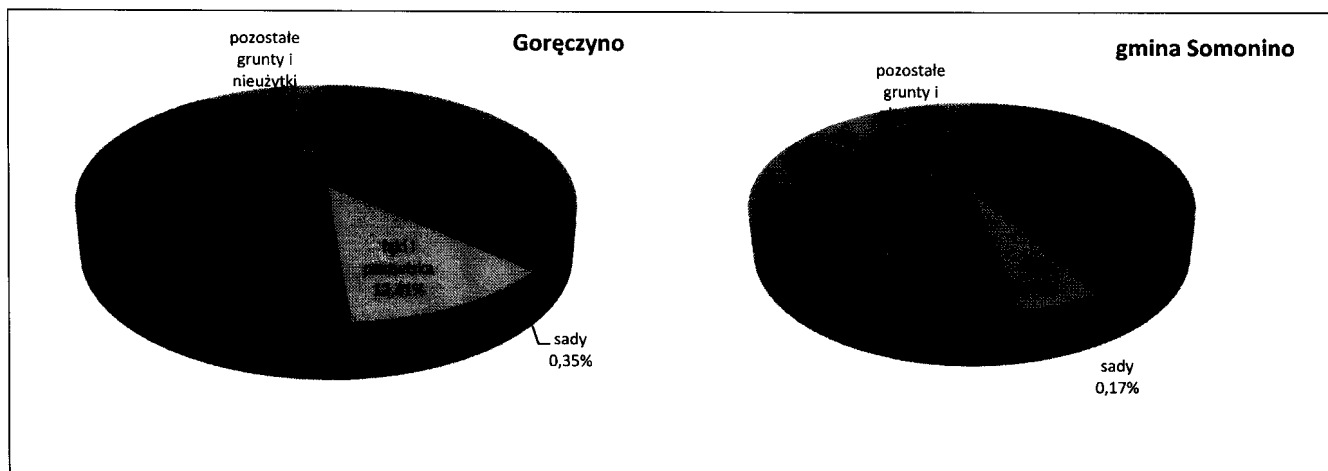


Rys 2. Położenie Goręczyna w regionie.

Źródło: Szwajcaria Kaszubska – mapa turystyczno - krajoznawcza, Wydawnictwo Kartograficzne Eko-Kapio, Gdańsk, 2007 r.

III.2. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ

Całkowita powierzchnia miejscowości Goręczyno wynosi obecnie 1 091,04 ha co stanowi 9,72 % powierzchni całej gminy Somonino. Struktura użytkowania gruntów w miejscowości wskazuje na jej typowo rolniczy charakter – w powierzchni całkowitej gruntów w Goręczynie zdecydowanie dominują grunty orne które stanowią prawie 36 % całkowitej powierzchni miejscowości. Jednocześnie zwraca uwagę także wysoki udział lasów - ich udział w powierzchni Goręczyna jest wyższy od średniej dla gminy i wynosi 41,84 % wszystkich gruntów. Odwrotna sytuacja dotyczy powierzchni zajmowanej przez grunty orne, która jest znacznie niższa niż ma to miejsce w skali całej gminy. Taka struktura użytkowania świadczy przede wszystkim o dobrym zachowaniu posiadanych walorów środowiska naturalnego w postaci lasów ale także na intensywnie rozwiniętym poziomie gospodarki rolnej.



Rys 3. Struktura użytkowania gruntów w Goręczynie na tle całej gminy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Somonino.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane dotyczące struktury użytkowania gruntów w Goręczynie wg. grup użytków.

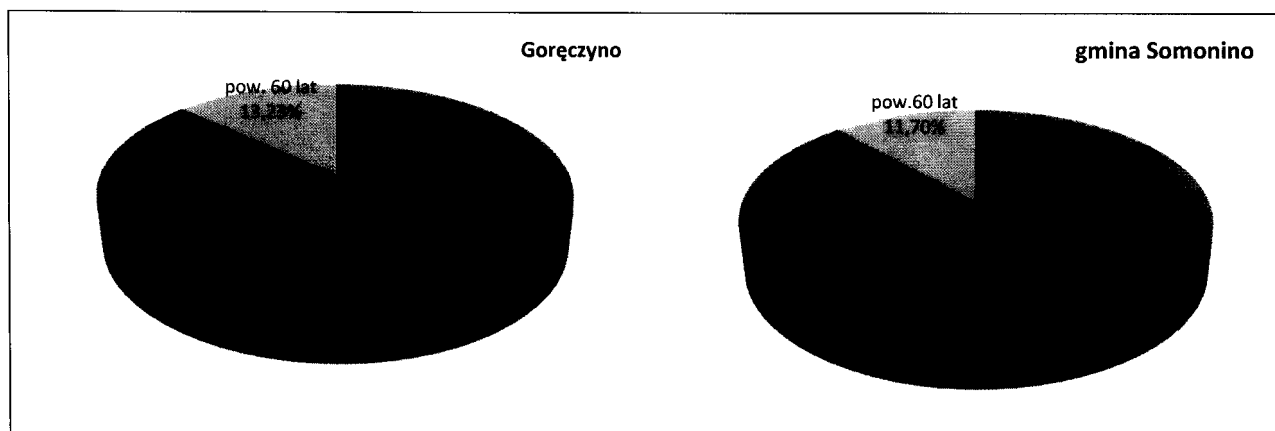
Tab 4. Struktura użytkowania gruntów w miejscowości Goręczynie w ha w 2013 roku.

lp.	Użytek	Powierzchnia w ha
1.	B (siedlisko rolnicze)	39,2228
2.	Ba (tereny przemysłowe)	1,5400
3.	Bi (budowlane)	2,2170
4.	Bp (budowlane pastwiska)	3,2885
5.	Bz (budowlane zabudowane)	1,3517
6.	dr (drogi)	23,6652
7.	Ls (lasy)	456,1309
8.	Lz (zadrzewienia)	0,4019
9.	Ł (łąki)	81,4418
10.	Ps (pastwiska)	53,9580
11.	R (grunty orne)	392,4985
12.	S (sady)	3,8276
13.	Tr (tereny różne)	0,0008
14.	W (woda)	8,5000
15.	Pozostałe	36100
16.	Razem	1091,0453

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Somonino.

Całkowita liczba mieszkańców Goręczyna wynosi obecnie 1 391 osób, co stanowi 14,08 % mieszkańców całej gminy Somonino. Wśród tej liczby 709 osób stanowią kobiety a 682 mężczyźni co wskazuje, że wskaźnik feminizacji wynosi w Goręczynie 103 K/100 M i wyraża znaczną dysproporcję liczby kobiet i mężczyzn rzadko spotykaną w regionie – potwierdza to porównanie z średnią wartością dla całej gminy która sięga w tym zakresie poziomu 96 K/100 M. Gęstość zaludnienia w Goręczynie wynosi na podstawie tych danych 130 osób/km² i jest znacznie wyższa niż średnia dla całej gminy (84 osoby/km²).

Struktura wieku mieszkańców Goręczyna wskazuje, że populacja miejscowości jest odmienna od średniej liczonej dla całej gminy Somonino. Dotyczy to wszystkich analizowanych grup wiekowych – w zakresie wieku przedprodukcyjnego widocznym jest znacznie niższy udział społeczności lokalnej na terenie analizowanej miejscowości, niż ma to miejsce w skali całej gminy; przeciwnie wygląda sytuacja w przypadku ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym, gdzie w Goręczynie jej udział w całkowitej liczbie mieszkańców wyniósł odpowiednio 62,26 % oraz 13,23 % i był znacznie wyższy niż średnia dla całej gminy.



Rys 4. Struktura wieku ludności Goręczyna na tle gminy Somonino w 2011 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz Urzędu Gminy w Somoninie.

III.3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Miejscowość Goręczyno charakteryzuje się dobrym rozwojem infrastruktury społecznej, na którą w sołectwie składają się przede wszystkim:

- Kościół parafialny pw. Trójcy Świętej i Wszystkich Świętych Goręczyno,
- Zespół Szkół w Goręczynie,
- Gminne Przedszkole w Goręczynie,
- Biblioteka w Goręczynie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Goręczynie,
- Muzeum „Ziemi Kaszubskiej i Sprzętów Militarynych”.

Kościół parafialny pw. Trójcy Świętej i Wszystkich Świętych Goręczyno

Parafia w Goręczynie jest jedną z najstarszych kaszubskich parafii. Parafię Goręczyńską po raz pierwszy odnotowano w źródłach w 1291 roku. Została ona założona prawdopodobnie w XIII wieku przez zakon kartuzów. Patronką pierwszej, drewnianej jeszcze świątyni, była św. Agata. Ówcześni opiekunowie parafii kartuzi w 1639 r. wybudowali nową murowaną świątynię w stylu barokowym. Budowla ta, w zmienionej postaci, dotrwała do dziś. Obecny kształt architektoniczny świątyni jest skutkiem restauracji prowadzonej w latach 1912-1914 przez ks. Proboszcza Anastazego Kopaczewskiego, pod kierunkiem konserwatora Prowincji Prusy Zachodnie Bernharda Schmida.

Wnętrze Świątyni zachwyca barokowym wyposażeniem, przypisywanym gdańskim mistrzom. Ołtarz główny jest poświęcony Wszystkim Świętym, lewy ołtarz boczny św. Trójcy, a prawy Matce Bożej. W ołtarzu głównym znajduje się ruchomy obraz Ukrzyżowania i adoracją męczenników, poświęcony jest Wszystkim Świętym, a za nim figurka MB Miłosierdzia. Do wyposażenia kościoła, które decyduje o jego pięknie, należą również witrażowe okna, odnowiona chrzcielnica, zabytkowa ambona, odrestaurowane organy, obrazy i sztandary.

Najstarsze zabytki z doby gotyku to: figura Matki Bożej Miłosierdzia w głównym ołtarzu, rzeźba św. Barbary na wieży znajduje dzwon z 1400 r. o wadze 717 kg. Cennym zabytkiem jest też rzeźba św. Brunona (XVII w.), patrona kartuzów, która stoi w ogrodzie plebanii. Wyposażenie kościoła pochodzi głównie z XVII i XVIII wieku.

Zespół Szkół w Goręczynie

Na Zespół Szkół w Goręczynie składają się:

- Szkoła Podstawowa im. Ziemi Kaszubskiej
- Gimnazjum Publiczne im. Ziemi Kaszubskiej

Zespół zlokalizowany jest przy ul. Szkolnej 7 w Goręczynie.

Gminne Przedszkole w Goręczynie

Gminne Przedszkole w Goręczynie znajduje się w Goręczynie przy ul. Kasztelańskiej 46, 83-311. Przedszkole jest czynne od 6.30 do 17.00 od poniedziałku do piątku od początku sierpnia do końca czerwca - w lipcu trwa przerwa urlopowo - remontowa. W przedszkolu w roku szkolnym 2012/ 2013 istnieją trzy grupy:

- "BIEDRONKI"- to grupa dzieci w wieku od 2,5 do 6 lat.
- "0A- ANIOŁKI"- to grupa dzieci w wieku 5,6 lat.
- "0B- KRASNOLUDKI"- to grupa dzieci w wieku 5,6 lat.

Podstawową funkcją przedszkola jest kształtowanie osobowości dzieci w toku ich własnej aktywności, wyrabianie motywacji do nauki i pracy oraz stymulowanie wszechstronnego rozwoju dziecka. Jednocześnie przedszkole pamięta o przestrzeganiu reguł i zasad, po to, aby zapewnić dzieciom poczucie bezpieczeństwa. Prowadzone są także zabawy i zajęcia pobudzające dzieci do twórczego myślenia, inspirujące do wykorzystywania swoich możliwości i umiejętności, a w działaniach wychowawczych uwzględniające ich indywidualne potrzeby. Przedszkole wspomaga dzieci w dążeniach do osiągania drobnych sukcesów, wzmacnia ich wiarę we własne siły. W swojej pracy stosuje liczne nagrody, wyróżnienia i pochwały.

Działalność edukacyjno-wychowawcza w przedszkolu ma na celu rozwój dziecka poprzez:

- wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie czynności intelektualnych potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji;
- budowanie systemu wartości, w tym wychowanie tak, żeby dzieci lepiej orientowały się w tym, co dobre, a co złe;
- kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek;
- rozwijanie umiejętności społecznych, które są niezbędne w poprawnych relacjach z dziećmi i dorosłymi;
- stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach intelektualnych i fizycznych;
- troska o zdrowie dzieci i ich sprawność fizyczną; zachęcanie do uczestnictwa w grach i zabawach sportowych;
- budowanie dziecięcej wiedzy o świecie społecznym, przyrodniczym i technicznym oraz rozwijanie umiejętności prezentowania swoich przemyśleń w sposób zrozumiały dla innych;
- wprowadzenie dzieci w świat wartości estetycznych i rozwijanie umiejętności wypowiedzania się poprzez muzykę, małe formy teatralne oraz sztuki plastyczne;
- kształtowanie u dzieci poczucia przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz postawy patriotycznej;
- zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej.

Biblioteka w Goręczynie

Gminna Biblioteka Publiczna w Somoninie - filia w Goręczynie, znajduje się w Goręczynie przy ul. Kasztelańskiej 66, 83-311 Goręczyno.

Godziny otwarcia biblioteki przedstawiają się następująco:

poniedziałek: 9.00 – 17.00

wtorek: 9.00 – 17.00

środa: 8.00 – 16.00

czwartek: 9.00 – 17.00

piątek: 11.00 – 19.00

Księgozbiór biblioteki wg stanu na dzień 30.12.2011 wynosi 9 136 woluminów. Użytkownicy biblioteki i odwiedziny w ciągu roku, przedstawiają się następująco:

- czytelnicy zarejestrowani – 265,
- odwiedziny – 1 312.

Struktura czytelników korzystających z biblioteki wg wieku przedstawia się w następujący sposób:

- do 15 lat - 99 osób
- 16-19 lat- 35 osób
- 20-24 lat - 27 osoby
- 25-44 lat - 51 osób
- 45-60 lat - 33 osoby
- powyżej 60 lat - 20 osób

Poniżej przedstawiono strukturę czytelników biblioteki wg zajęcia:

- uczniowie - 136 osób
- studenci - 7 osób
- pracownicy umysłowi - 26 osób
- robotnicy - 27 osób
- rolnicy - 4 osoby
- inni - 19 osób
- NZ - 46 osób

Ochotnicza Straż Pożarna w Goręczynie

Ochotnicza Straż Pożarna w Goręczynie ma swoją siedzibę w Goręczynie przy ul. Kasztelańskiej 63A, 83-311 Goręczyno. Obecnie Prezesem OSP jest Pan Andrzej Ustowski. OSP w Goręczynie należy do najstarszych jednostek ochotniczej straży w regionie – OSP powołano do życia 18 maja 1933 roku.

Muzeum „Ziemi Kaszubskiej i Sprzętów Militarnych”

Jest prywatnym muzeum założonym przez Sławomira Kamińskiego, adres; 83-311 Goręczyno, ul. Kasztelańska 26 e. Muzeum Militaria Ziemi Kaszubskiej w Goręczynie jest wątplenia

miejscem, które warto odwiedzić, stanowi ono wielką atrakcję dla miłośników historii z II Wojny Światowej. We własnym domu właściciel zgromadził unikatową kolekcję wiekowych przedmiotów, najróżniejszych sprzętów i powojennych pozostałości, których nie sposób nawet policzyć.

III.3 HISTORIA

Najstarsze ze znanych materiałów archeologicznych dotyczące Goręczyna pochodzą z wczesnej epoki żelaza (ok. 500 – 400 p.n.e.). Pierwsza wzmianka o wsi Goręczyno pochodzi natomiast z XII w., dawniej opole, kasztelania, nast. wieś chłopska; wieś o wybitnych wartościach historycznych i wysokich walorach krajobrazowych jako zespół ruralistyczny, posiada wysokiej wartości elementy struktury wsi (kościół wraz z otoczeniem, zabudowania w centrum wsi).

Dawne nazwy wsi to: Guruchino, Goranchino (1241), Gorrenczin, Gorentzin, Gorrenczyn, Goręcin, Gorecino, niem. Gorrenschin (od 1920 r.) W historiografii oraz w miejscowej tradycji Goręczyno funkcjonuje jako siedziba wczesnośredniowiecznego opola podległego początkowo kasztelanii Gdańskiej. W 1241 r. istniała już samodzielna kasztelania w Goręczynie stanowiąca własność księcia lubiszewskiego Sambora II – jedna z najzamożniejszych i najstarszych na Kaszubach i Pomorzu. Kasztelania Gorczyńska stanowiła zwarty kompleks osadniczy, ograniczony granicami naturalnymi. Niewielki obszar okręgu gorczyńskiego znajdował się w samym Centrum Pomorza Gdańskiego i obejmował: region Wzgórz Szymbarskich o średniej wysokości ok. 260 m n.p.m., Wieżycę, region rynien jeziornych i dolinę Raduni, ciągnącą się od Goręczyna po Pręgowo Dolne. W 1241 r. Sambor II nadał kasztelanię w Goręczynie wraz z 18 wsiami biskupowi kujawsko-pomorskiemu Michałowi z Włocławka w zamian za zrzeczenie się dziesięciny. W 1282 r. książę Mszczuj II unieważnił nadanie Sambora II. W 1380 Winrich von Kniprode nadaje połowę Goręczyna (i Somonino) braciom Nitschin i Barczelow, drugą połowę otrzymał Clocken. W 1392 r. w Goręczynie istniał młyn, na który w 1436 r. przywilej uzyskują bracia Jeszke, Petrasch, Swantke, Mattiz i Rudiger. W 1462 r. szlachetny Maciej ustępuje połowy wsi Goręczyno Kartuzom, w 1474 r. drugą połowę sprzedaje im Jan z Goręcina z matką Elżbietą. Król Kazimierz potwierdzając obie te zmiany własności zmienił jednocześnie obowiązujące w miejscowości prawo na magdeburskie i zwolnił wieś z dodatkowych ciężarów. Około 1650 r. w Goręczynie było 9 gburów osiadłych oraz 14 komorników. Ok. 1885 r. Goręczyno było wsią parafialną należącą do pow. kartuskiego. Wraz z osadą Koszowatka liczyło 29 gospodarstw gbburskich i 19 zagrodniczych na 2797 morgach ziemi. Zamieszkiwało ją 600 katolików i 9 ewangelików w 72 domostwach. We wsi istniał Kościół parafialny i szkoła. Stacja pocztowa znajdowała się w Kartuzach. W dokumencie z 1291 r. pojawia się po raz pierwszy wzmianka o parafii gorczyńskiej. Przypuszcza się, że - jak większość XIII wiecznych parafii pomorskich - powstała ona jeszcze przed rządami krzyżackimi. Wg legendy fundatorką pierwszego kościoła w Goręczynie, jeszcze przed 1223 r., miała być księżna Damroka. Od 1310 r. wieś pozostawała w rękach Krzyżaków. W 1462 r. przeszła w ręce klasztoru Kartuzów i pozostawała w nich do kasaty klasztoru przez rząd pruski w 1823 r. W 1583 r. opisany jest tu drewniany kościół, którego konsekracja nastąpiła rok później. W 1639 r. stary kościół rozebrano a w jego miejscu

wzniesiono świątynię murowaną. W 1905 r. kościół został gruntownie przebudowany a w 1910 r. wzniesiono przy nim obecne zabudowania plebani. (źródło: Sł. G.K.P. t. IV 1883 r.).

III.4 PRZESTRZENNA STRUKTURA MIEJSCOWOŚCI

Układ przestrzenny wsi jest nieregularny, wielodrożny dostosowany do topografii terenu, powstały w wyniku wielowiekowego rozwoju osady. Struktura przestrzenna powstała w oparciu o kilka większych i mniejszych zagród rolniczych wielobudynkowych; obecne centrum wsi wykształciło się wokół budynku kościoła otoczonego cmentarzem, przy kościele powstał zajazd, plebania, szkoła i in. Zabudowa o formach tradycyjnych dwóch typów: o dachach wysokich dwuspadowych i o dachach półpłaskich na wysokiej ścianie kolankowej. Uwarunkowania obiekty wpisane do rejestru zabytków:

a). Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Trójcy i Wszystkich Świętych (nr rej. 352/20.02.1971):

- kościół, 1639 r.
- cmentarz przy kościele, XVII w. z historycznymi grobowcami
- mur kościelny wraz z bramą wjazdową ok. 1910
- plebania XIX/XX w.

Stan zachowania i zagrożenia układ przestrzenny wsi jest obecnie czytelny, dobrze zachowany, zabudowa mieszkalna i gospodarcza – zachowane liczne przykłady budynków tradycyjnych; następuje jednocześnie postępująca dekompozycja obiektów w wyniku przebudowy i modernizacji nie uwzględniających specyfiki tradycji budowlanej regionu; cmentarz parafialny znajduje się w stanie dobrym gdzie zachowane są liczne groby starsze.

Obiekty i stanowiska archeologiczne - w materiałach archiwalnych dotyczących wsi znajduje się informacje, że w miejscu zwanym „zamkowisko” znajdują się paleniska. Miejsce to w okresie wczesnego średniowiecza mogło być wykorzystane jako strażnica lub gród. Położone jest na południowym brzegu Raduni. Już pod koniec XIX wieku na terenie wsi odkrywano groby skrzynkowe, datowane na wczesną epokę żelaza. Łącznie na terenie wsi zlokalizowano 35 stanowisk archeologicznych. Duże skupiska osadnictwa występują w pobliżu rzeki Raduni i na pobliskich wyniesieniach otoczonych małymi ciekami. Stanowiska datowane są od epoki kamienia do okresu nowożytnego. W okolicy Goręczyna występują ślady osadnictwa z przełomu er (I-II w n. e.).

IV. INWENTARYZACJA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI GORĘCZYNO.

IV.1. ZASOBY PRZYRODNICZE

Z uwagi na położenie Goręczyna na uboczu głównych szlaków komunikacyjnych, na terenach o urozmaiconej rzeźbie terenu, należy wskazać na relatywnie bogate walory typowo przyrodnicze wsi, które przez wieki mimo intensywnego użytkowania antropogenicznego uległy dobremu zachowaniu.

Najważniejszym walorem naturalnym wynikającym z położenia Goręczyna jest jego usytuowanie w sąsiedztwie **Kaszubskiego Parku Krajobrazowego** na terenie jego otuliny – który rozciąga się w bezpośrednim sąsiedztwie samej miejscowości. Park ten jest największym powierzchniowo obszarem chronionym w gminie Somonino zajmując około 10% jej terenu. Kaszubski Park Krajobrazowy został utworzony w 1983r. Park obejmuje swoimi granicami centralny obszar etnicznej Kaszubszczyzny, określony jako wyróżniający się geograficznie region zwany Pojezierzem Kaszubskim. Powierzchnia Parku wynosi 33 202 ha, powierzchnia otuliny 32 494 ha. Lasy w parku zajmują ok. 34%, użytki rolne ok. 50%, a wody powierzchniowe ponad 10%. Park charakteryzuje bardzo urozmaicona rzeźba terenu. Występują tu wysoczyzny morenowe i wysokie wzgórza czołowomorenowe, rynny jeziorne, doliny rzeczne i fragmenty równin sandrowych. Największe zgrupowanie stanowią Wzgórza Szymbarskie o średnich wysokościach powyżej 260 m n.p.m., z najwyższym wzniesieniem w Polsce północnej - Wieżycą (328,6 m n.p.m.). Cechą charakterystyczną Parku są liczne zagłębienia terenu, których większość powstała po ustąpieniu lądolodu na skutek wytapiania się martwego lodu. Często wypełniane są jeziorami zwanymi wytopiskowymi, a niektóre zajęte przez torfowiska. Silnie rozbudowana jest sieć hydrograficzna ze źródłkowymi odcinkami Raduni, Łeby i Bukowiny oraz licznymi jeziorami o skomplikowanej linii brzegowej i znacznej głębokości. Znajdują się tu płaty bardzo wartościowej roślinności leśnej i nie leśnej (łąki, torfowiska). Na obszarach leśnych dominują buczyny kwaśne i lasy bukowo - dębowe, natomiast w części południowej bór mieszany.

Jednocześnie w bezpośrednim sąsiedztwie Goręczyna przepływa **rzeka Radunia** stanowiąca główny ciek downy gminy Somonino oraz inne pomniejsze ciek wodne. Rzeką Radunia stanowi lewy dopływ Motławy i posiada całkowitą długość 103,2 km, powierzchnię dorzecza 837 km² i średni spadek 1,6% (na odcinku przełomu – 3,7%). Rzeką bierze swój początek na południe od Jeziora Stężyckiego, w centralnej części Pojezierza Kaszubskiego i dzieli się wyraźnie na 2 części. W okolicach Hopowa przepływa jej 1 część stanowiąca zespół jezior, tworzących w jej górnym biegu tzw. Kółko Raduńskie, w którego skład wchodzi jeziora: Stężyckie, Raduńskie, Kłodno, Małe i Wielkie Brodno oraz Ostrzyckie, połączone krótkimi odcinkami rzeki, a także Lubowisko, Dąbrowskie i Patulskie, połączone prawym dopływem wpadającym do Jeziora Ostrzyckiego. Poniżej Jeziora Ostrzyckiego Radunia przepływa przez

ostatnie na trasie Jezioro Trzebno. Drugą część stanowi bezjeziorowy środkowy i dolny bieg. W wodach rzeki spotyka się ryby charakterystyczne dla rzek górskich: pstrągi i lipienie. W latach 1910-1937 zbudowano na Raduni osiem elektrowni wodnych o łącznej mocy 14 MW. Zarówno jeziora Kółka Raduńskiego (przez które przepływa) jak i sama rzeka doskonale nadaje się do uprawiania turystyki kajakowej. Pomiędzy miejscowością Kiełpino a elektrownią Rutki rzeka płynie w malowniczym Przełomie Babidolskim, gdzie utworzono rezerwat Jar Rzeki Raduni.

Przez teren miejscowości przebiega także **Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni**. Obszar ten obejmuje dno i zbocza doliny rzeki Raduni oraz bezpośrednio sąsiadujące tereny leśne i rolne. Tereny chronione rozciągają się od wsi Goręczyno na zachodzie do Straszyna i Juszkowa na wschodzie. Celem utworzenia tego obszaru jest ochrona przed erozją stromych brzegów rzeki oraz utrzymanie i poprawa czystości jej wód. Całkowita powierzchnia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni wynosi 3340 ha. W skład tej powierzchni wchodzi fragment kompleksu lasów państwowych Nadleśnictwa Kartuzy (3,30 ha) w oddziale 247 obrębu Kartuzy, leśnictwo Dąbrowa, na południe od linii PKP.

IV.2 DZIEDZICTWO KULTUROWE

Goręczyno należy do wsi wielodrożnych, posiadających zachowane elementy historycznego i tradycyjnego rozplanowania. Należą do nich:

a). Obiekty architektoniczne i zespoły przestrzenne wpisane do rejestru zabytków nieruchomych :

- zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Trójcy i Wszystkich Świętych , nr rej. 352 wpisany do rejestru dnia 20. 02. 1971 r. (kościół z 1639 r., cmentarz przy kościele z VII w., mur kościelny z bramą wjazdową z ok. 1910 r., plebania XIX/XX w.)

b). Obiekty architektoniczne i zespoły przestrzenne postulowane przez PWKZ w Gdańsku do wpisania do rejestru zabytków nieruchomych:

- zespół ruralistyczny wsi z XIII w. (rozplanowanie i struktura)
- dom nr 56, dawny zajazd XIX/XX w. (w budynku na suficie malowidło z widokiem Goręczyna z kościołem przed przebudową – stan 1882 r.)
- cmentarz parafialny

c). Obiekty pozostałe:

- posiadające wartości kulturowe – przykłady tradycyjnego budownictwa murowanego z XIX w., z przełomu XIX/XX w. i z poł. XX w. (dawna szkoła, dawna gospoda, domy mieszkalne, chaty, budynki gospodarcze)
- posiadające zachowane elementy kulturowe (domy mieszkalne, chaty, budynki gospodarcze)

d). Zespoły o zachowanych wartościach kulturowych – poza I i II (zagrody zawierające elementy tradycyjnego rozplanowania z poł. XIX w., przełomu XIX/XX w. i poł. XX w.)

e). Historyczny układ przestrzenny (zespół ruralistyczny, sieć dróg, fragmenty zieleni wysokiej)

f). Elementy przyrodnicze do zachowania z uwagi na ich wartość kompozycyjną i środowiskowo-kulturową:

- fragmenty zieleni wysokiej i zadrzewienia wzdłuż dróg historycznych
- cmentarze – przykościelny z VII w.
- parafialny z k. XIX w. lub pocz. XX w.

g). Mała architektura, rzeźba-zabytkowe przykłady form regionalnych, (kapliczka, krzyże przydrożne).

h). Obiekty i strefy ochrony archeologicznej:

- 2 - cmentarzysko płaskie – wczesna epoka żelaza
- 83 - punkt osadnictwa – obiekt wielokulturowy
- 94 - grodzisko (?) – wczesne średniowiecze (?)
- 95 - punkt osadnictwa – obiekt wielokulturowy
- 96 - punkt osadnictwa – obiekt wielokulturowy
- 97 - osada otwarta (?) – obiekt wielokulturowy
- 98 - punkt osadnictwa – wczesne średniowiecze
- 99 - osada otwarta (?) – obiekt wielokulturowy
- 100 - osada otwarta – obiekt wielokulturowy
- 101 - punkt osadnictwa – wczesne i późne średniowiecze
- 102 - osada otwarta – obiekt wielokulturowy
- 103 - osada otwarta – późne średniowiecze i okres nowożytny

IV.3 OBIEKTY I TERENY

Przez teren Goręczyna przebiegają następujące szlaki turystyczne i inne obiekty liniowe o charakterze turystycznym:

- Kajakowy rzeki Raduni,
- Szlak Wzgórz Szymbarskich,

Szlak kajakowy rzeki Raduni - Radunia jest dostępna dla kajaków na odcinku 96.5 km, tzn. od Stężycy nad Jeziorem Stężyckim do ujścia korytem naturalnym do Motławy. Rzeka pod względem przydatności dla kajakarstwa dzieli się wyraźnie na 2 części. Pierwszą jest zespół jezior, tworzących w jej górnym biegu tzw. kółko raduńskie, w którego skład wchodzi jeziora: Stężyckie, Raduńskie, Kłodno, Małe i Wielkie Brodno oraz Ostrzyckie, połączone krótkimi odcinkami rzeki, a także Lubowisko, Dąbrowskie i Patulskie. połączone prawym dopływem wpadającym do Jeziora Ostrzyckiego. Poniżej Jeziora Ostrzyckiego Radunia przepływa przez ostatnie na trasie Jezioro Trzebnio. Drugą część stanowi bezjeziorowy środkowy i dolny bieg. Za Somoninem rzeka przedziera się wąską leśną doliną, następnie silnie meandruje pośród pól i łąk, wreszcie przełamuje się pod Babim Dołem. Liczne bystrza, kamieniste dno i zwały drzew powodują, że szlak na tym odcinku jest trudny i uciążliwy. Przełom jest krajobrazowym rezerwatem przyrody. W wodach spotyka się ryby charakterystyczne dla rzek górskich: pstrągi i lipienie. Przełomowy odcinek rzeki kończy się sztucznym jeziorem Rutki. W dolnym biegu Radunia napędza młyn w Żukowie, 8 elektrowni wodnych, poza tym nawadnia łąki. Poniżej Żukowa płynie, silnie meandrując, doliną o zmiennej szerokości. Pod Łapinem wpada do jeziora zaporowego Łapino, a następnie przepływa przez 3 inne sztuczne jeziora: Kołbudzkie, Goszyńskie i Juszkowo. Przed Pruszczem Gdańskim następuje rozdział wód Raduni na Kanał Raduni(zbud.w XIVw.), wiodący bezpośrednio do Gdańska, i naturalne, obecnie uregulowane koryto rzeki prowadzące do Motławy. 40-kilometrową okrężną trasę po jeziorach można uznać za najpiękniejszych w kraju. Brzegi, w większości piaszczysto-żwirowe, zachęcają do kąpieli i wypoczynku. Okoliczne wzgórza wznoszą się wysoko ponad brzegami jezior, a szczyt Wieżycy (329m n.p.m.) leży 172 m ponad poziomem wód Jeziora Ostrzyckiego.

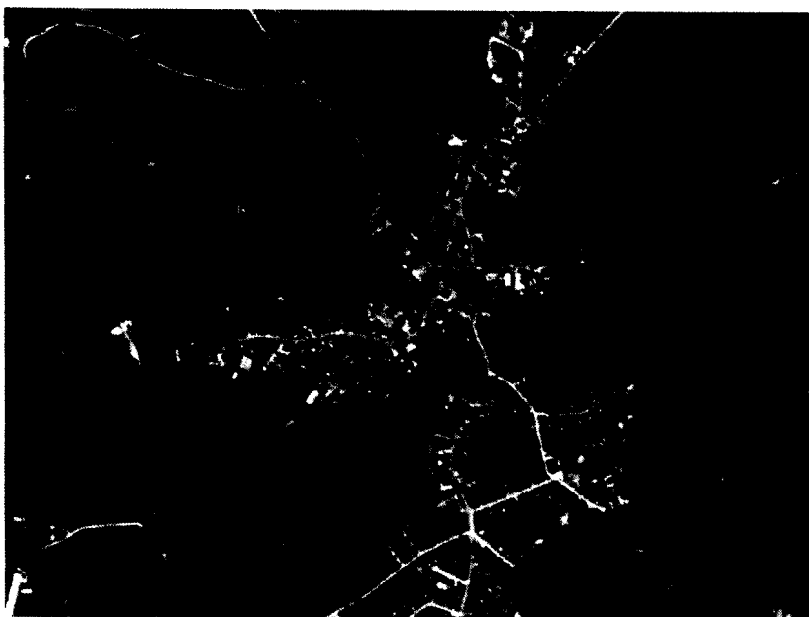
Szlak Wzgórz Szymbarskich - pieszy szlak Wzgórz Szymbarskich, oznaczony jest kolorem czarnym. Jest to jeden z najdłuższych szlaków regionu gdańskiego i jednocześnie jeden z tych, które wychodząc z Trójmiasta doprowadzają w centralną część wysoczyzny Pojezierza Kaszubskiego. Długość całego szlaku to 120,3 km. Zaczyna się w Sopocie, poprowadzony jest m.in. przez takie miejscowości jak: Sławki, Rąty, szczyt Wieżycy, Szymbark, Potuły, Gołubie Zgorzałe, Łączyno, Mojusz i kończy się w Sierakowicach. Szlak dociera przede wszystkim do Wzgórz Szymbarskich, które ze swą kulminacją - Wieżycą są nie tylko najwyższym położonym miejscem na Pojezierzu Kaszubskim ale na całym Niżu Środkowoeuropejskim. Następnie szlak przecina krąg Jezior Raduńskich przechodząc na ich drugi brzeg Kaszubską Bramą i zmierza w

Lasy Mirachowskie. Zwiedza ich mniej znaną, południową część kryjącą rezerwaty: Kurze Grzędy i Jezioro Turzycowe a na koniec doprowadza do Sierakowic, dużej i zasobnej wsi gminnej.

IV.4. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW.

Struktura przestrzenna wsi powstała w oparciu o kilka większych i mniejszych zagród rolniczych wielobudynkowych; obecne centrum wsi wykształciło się wokół budynku kościoła otoczonego cmentarzem, przy kościele powstał zajazd, plebania i szkoła. Tym samym lokalizacja i charakter obszarów które mogą stanowić potencjalne tereny mające szczególne znaczenie dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców w Goręczynie jest silnie determinowana przez obecny układ przestrzenny wsi i jego główne dominanty. W chwili obecnej układ przestrzenny miejscowości z uwagi na dokonujące się przekształcenia o charakterze gospodarczym i społecznym ma wymiar przekształcony i zdeformowany w związku z rozbudową wsi w postaci indywidualnych zbudowań oraz jej położeniem i bezpośrednim połączeniem z istniejącym układem komunikacyjnym.

Na tej podstawie należy wskazać, że w chwili obecnej obszarami i obiektami pełniącymi rolę centrów zaspokajających potrzeby mieszkańców wsi są przede wszystkim tereny położone w centrum wsi w pobliżu kościoła i szkoły. Tym samym teren ten należy uznać obecnie za obszar mający szczególne znaczenie dla zaspokajania potrzeb mieszkańców wsi.



Rys 5. Układ przestrzenny Goręczyna.

Źródło: Google Earth

Tereny te wymagają jednocześnie - w celu lepszego spełniania swojej roli - poniesienia nakładów inwestycyjnych na ich zagospodarowanie i wyposażenie w niezbędną, ogólnodostępną infrastrukturę społeczną i rekreacyjną w tym np. place zabaw, boiska, itp.

IV.5 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

IV.5.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

Na terenie Goręczyna funkcjonuje ujęcie wody oraz wodociąg sieciowy zaopatrujący ludności w wodę. W chwili obecnej do sieci wodociągowej w Goręczynie przyłączonych jest 97 % mieszkańców miejscowości a na sieć składa się 10,8 km sieci wodociągowej.

Woda do sieci wodociągowej dostarczana jest za pomocą ujęć wody w Goręczynie i Ramlejach. Podstawowe parametry ujęć wody zaopatrujących Goręczyno przedstawia poniższa tabela.

Tab 5. Ujęcia wody zasilające miejscowość Goręczyno.

L.P.	Lokalizacja ujęcia	Obszar zasilania	Podstawowe informacje	Zatwierdzone zasoby	Aktualna produkcja	Uzdatnianie
1	Goręczyno	Goręczyno	dwie studnie, rury PVC, azbestocementowe	1- 24 m ³ /h 2- 24 m ³ /h	89 m ³ /d	Odżelazianie (1)
2	Ramleje	Ramleje, Goręczyno, Ostrzyce, Somonino	dwie studnie, rury PVC	1- 64 m ³ /h 2- 64 m ³ /h	78 m ³ /d	Odżelazianie (4)

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Somonino.

Opisana sytuacja każe wskazać, na dobrą sytuację ilościową w zakresie dostępu do systemu wodociągowego. Potrzeby w tym zakresie dotyczą natomiast ciągłej potrzeby poprawy jakości wody dostarczanej z istniejących ujęć systemem wodociągowym.

IV.5.2. ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW

System odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych na terenie gminy Somonino oparty jest o działanie gminnej oczyszczalni ścieków w Sławkach wybudowanej w 1993 roku o przepustowości 906 m³/dobę. Do oczyszczalni tej przyłączone jest także miejscowość Goręczyno, której stopień skanalizowania wynosi obecnie 97 % a długość sieci kanalizacyjnej wynosi 13,9 km. Pozostali mieszkańcy wsi zagospodarowują ścieki poprzez ich gromadzenie w przydomowych zbiornikach bezodpływowych i okresowe wywożenie do oczyszczalni ścieków.

Na obszarze gminy a tym samym miejscowości Goręczyno nie funkcjonują zorganizowane systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków opadowych. Wody deszczowe

odprowadzane są powierzchniowo, a istniejące gdzieś niedługo fragmentaryczne odcinki kanałów deszczowych odwadniają niewielkie powierzchnie terenów utwardzonych.

IV.5.3. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Na terenie Gminy Somonino a tym samym na terenie miejscowości Goręczyno nie ma zorganizowanego systemu zaopatrywania w ciepło. Źródła ciepła stanowią lokalne i indywidualne kotłownie. Kotłownie lokalne opalane są z reguły węglem lub olejem opałowym. Kotłownie indywidualne w budownictwie mieszkaniowym i zagrodowym opalane są w ok. 40-50 % drewnem i odpadami z drewna.

IV.5.4. ZAOPATRZENIE W GAZ

Na obszarze całej gminy Somonino nie ma urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w gaz. Występujące w tym zakresie potrzeby zaspokajane są poprzez wykorzystanie butlowego gazu płynnego. Planowane jest jednak w tym zakresie podłączenie gminy do sieci gazowej w miejscowości Kiełpino – gmina Kartuzy. Planuje się budowę gazociągu wysokiego ciśnienia o długości 10 km oraz stację redukcyjno-pomiarową w Somoninie. Sieć będzie dostarczała gaz ziemny, wysoko metanowy. Dalsze rozprowadzenie gazu do poszczególnych miejscowości będzie odbywało się siecią średniego ciśnienia. Nie przewiduje się budowy stacji redukcyjno-pomiarowych II stopnia oraz sieci niskiego ciśnienia. Gaz średniego ciśnienia będzie dostarczany wprost do odbiorców. O zasięgu sieci rozdzielczej zdecydują względy ekonomiczne ale można się spodziewać, że gazyfikacja obejmie tylko większe skupiska odbiorców: Somonino, Goręczyno, Sławki, Egiertowo, Wyczechowo, Hopowo i Borcz.

IV.5.5. UKŁAD KOMUNIKACYJNY.

Gmina Somonino położona w środkowej części województwa pomorskiego jest dobrze skomunikowana poprzez sieć dróg krajowych i wojewódzkich oraz trasę kolejową. Na kierunku wschód – zachód przebiega droga krajowa nr 20, przecinając gminę na dwie prawie równe części. Natomiast na kierunku północ – południe również przez środek gminy przebiega droga wojewódzka nr 224. Droga krajowa nr 20 to jedna z tras o podstawowym znaczeniu dla województwa łącząca Miastko przez Bytów, Kościerzynę, Żukowo z Aglomeracją Gdańską. Droga wojewódzka nr 224 ma mniejsze znaczenie, jest jednak istotnym powiązaniem w skali wewnątrz województwa, zwłaszcza w sezonie letnim jako obsługująca ruch turystyczny. Drogi gminne są gruntowe lub utwardzone tłuczniami. Ogólnie stan dróg w gminie należy uznać za niezadowalający. W stanie istniejącym droga krajowa nr 20 pełni funkcję drogi głównej, droga

wojewódzka nr 224 oraz drogi powiatowe to drogi zbiorcze, pozostałe drogi pełnią funkcję dróg lokalnych.

Na tym tle należy wskazać, że miejscowość Goręczyno posiada niewielkie znaczenie komunikacyjne w skali zarówno lokalnej jak i ponadlokalnej leżąc na uboczu głównych szlaków komunikacyjnych gminy. Obecnie na te terne wsi istnieje 16,8 km dróg publicznych z czego:

- droga powiatowa – 1,8 km,
- drogi gminne – 15 km, w tym:
 - 4 km asfaltu,
 - 2,5 km dróg osiedlowych utwardzonych (kostka, płyty, trylinka),
 - 8,5 km dróg osiedlowych polnych nieutwardzonych.

Znaczne braki występują w tym przypadku jednak po stronie jakości istniejących dróg – zarówno drogi powiatowej jak i dróg gminnych.

W odniesieniu do przedstawionej sytuacji, należy wskazać, że Goręczyno posiada także dobre połączenie publiczną komunikacją autobusową z regionem. Główne trasy komunikacji autobusowej przebiegają na linii Kartuzy – Somonino - Ostrzyce. W tym zakresie w przypadku komunikacji autobusowej, Goręczyno obsługiwane jest przez prywatną sieć autobusową P.A. "Gryf", a przez teren wsi kursuje 36 kursów dziennie w kierunku Kartuz (19 kursów) oraz Ostrzyc (17 kursów).

Uzupełnieniem transportu drogowego jest w gminie Somonino transport kolejowy związany z linią kolejową Gdynia – Somonino – Kościerzyna. Mieszkańcy Goręczyna w ten sposób mają dostęp do tego środka transportu poprzez dworzec zlokalizowany w gminnej miejscowości Somonino. Obecnie kursuje tą trasą 8 połączeń osobowych.

W tym kontekście ocena stanu komunikacji w Goręczynie jak i całej gminie Somonino nie jest jednoznaczna. O ile powiązania miejscowości w skali regionu można uznać zadowalające, o tyle powiązania wewnątrz gminy nie zapewniają komfortu obsługi. Istnieje co prawda gęsta sieć dróg, jednak ich parametry i nawierzchnia będą, w przypadku braku ich poprawy, istotną barierą dla rozwoju gminy ze względu na niemożliwość dojazdu szczególnie w złych warunkach klimatycznych. Będą one także uniemożliwiać rozwój komunikacji zbiorowej.

IV.6 GOSPODARKA I ROLNICTWO (ZAKŁADY PRACY, GOSPODARSTWA ROLNE, WARSZTATY RZEMIEŚNICZE)

Gospodarka miejscowości Goręczyno podobnie jak całej gminy Somonino oparta jest obecnie wciąż w znacznej mierze o rozwój rolnictwa oraz będący wynikiem wielkości miejscowości oraz jej roli w lokalnym systemie osadniczym – rozwój usług dla ludności.

W przypadku rozwoju rolnictwa o jego kierunkach w Goręczynie podobnie jak w całej gminie decydują przede wszystkim słabe gleby i stosunkowo duże rozproszenie areałów, nie stwarzające szans dla uzyskania niezbędnej rentowności gospodarstw, szczególnie w aktualnym systemie gospodarki rynkowej.

W zakresie jakości gleb w miejscowości brak jest zupełnie gruntów klasy I, II i III. Zdecydowanie dominują natomiast tutaj grunty klasy V.

Obecnie na terenie Goręczyna funkcjonuje w sumie 91 gospodarstw rolnych. W strukturze wielkościowej gospodarstw obecnie dominują przede wszystkim gospodarstwa małe – jak wynika z poniższego zestawienia najliczniejsze są gospodarstwa o wielkości do 6 ha których w Goręczynie funkcjonuje obecnie 55 szt. tj. 60,43 % wszystkich istniejących. Jednocześnie gospodarstwa o wielkości pow. 10 ha stanowią jedynie 24 % wszystkich istniejących (22 szt.). Należy w tym zakresie wskazać, że struktura ta jest zbliżona do średniej notowanej w całej gminie czy w sąsiednich miejscowościach.

W strukturze produkcji trudno wyróżnić jednoznaczny dominujący kierunek produkcji rolnej - w Goręczynie produkcja opiera się zarówno o produkcję roślinną jak i zwierzęcą nastawioną przede wszystkim na własne potrzeby a w drugim rzędzie na sprzedaż.

Tab 6. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w Goręczynie.

L.p.	Wielkość gospodarstwa w ha	Liczba gospodarstw
1.	1-2 ha	28
2.	2-6 ha	27
3.	6-10 ha	14
4.	10-15 ha	13
5.	15-20 ha	7
6.	20 – 30 ha	1
7.	pow. 30 ha	1
Razem		91

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Somoninie.

Według danych Urzędu Gminy Somonino w 2013 roku na terenie miejscowości Goręczyno zarejestrowanych były 59 podmiotów gospodarczych. Liczba ta wskazywała, że w Goręczynie istniało 8,96 % wszystkich podmiotów zarejestrowanych w całej gminie. Jednocześnie wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości sięgał w badanej miejscowości poziomu 42,41 podmiotów przypadających na 1 000 mieszkańców. Była to wielkość znacznie niższa od notowanej średnio w skali całej gminy (63 podmiotów) co wskazuje na relatywnie niski poziom rozwoju tej dziedziny życia gospodarczego w Goręczynie.

Wśród istniejących firm na terenie wsi zdecydowanie dominują podmioty prowadzące działalność w zakresie usług ogólnobudowlanych które stanowią w sumie ponad 15 % wszystkich zarejestrowanych firm.

Tab 7. Struktura działalności gospodarczej w Goręczynie.

Lp.	Nazwa grupowania działalności gospodarczej	Ilość podmiotów gospodarczych
1.	Obróbka mechaniczna elementów metalowych	5
2.	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami	2
3.	Przeładunek towarów w pozostałych punktach przeładunków	1
4.	Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub internet	1
5.	Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	2
6.	Produkcja mebli biurowych i sklepowych	2
7.	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	5
8.	Produkcja wyrobów jubilerskich i podobnych	1
9.	Działalność rachunkowo-księgowa, doradztwo podatkowe	1
10.	Transport drogowy towarów	3
11.	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niezamieszkalnych	9
12.	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niezakwalifikowane	1
13.	Produkcja płyt, arkuszy, rur, kształtowników z tworzyw sztucznych	1
14.	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków	3
15.	Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niezaklasyfikowana	1
16.	Wykonywanie instalacji elektrycznych	2
17.	Tynkowanie	1
18.	Pozostałe sprzątanie	1
19.	Rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych	1
20.	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli	1
21.	Sprzedaż detaliczna drobnych wyrobów metalowych, farb, szkła prowadzone w wyspecjalizowanych sklepach	1
22.	Wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego	1
23.	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych	1
24.	Nadawanie programów radiofonicznych	1
25.	Malowanie i szkolenie	1
26.	Roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych	1
27.	Produkcja nawozów i związków azotowych	1
28.	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych	1
29.	Sprzedaż hurtowa kwiatów i roślin	1
30.	Niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych	1
31.	Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	2
32.	Działalność historycznych miejsc i budynków oraz podobnych atrakcji turystycznych	1
33.	Badania Naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych	1
34.	Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Somoninie.

V. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu obecnego miejscowości Goręczyno poniżej przedstawiono analizę SWOT przedstawiającą mocne strony (Strengths), słabe strony (Weaknesses), szanse (Opportunities), zagrożenia (Threats) pokazujące potencjał Goręczyna i możliwości rozwoju tej miejscowości w najbliższej przyszłości.

Tab 8. Analiza SWOT dla miejscowości Goręczyno.

Mocne strony	Słabe strony
▪ położenie w bezpośrednim sąsiedztwie otuliny Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, ▪ położenie na terenie najatrakcyjniejszej części Pojezierza Kaszubskiego – Szwajcarii Kaszubskiej ▪ aktywność mieszkańców i chęć działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnej, ▪ dobre wyposażenie w infrastrukturę wodociągową i kanalizacyjną, ▪ dobrze zachowana tradycyjna struktura przestrzennej wsi, ▪ dogodne położenie komunikacyjne wsi, ▪ dobre połączenia komunikacyjne z regionem,	▪ słaba jakość gleb pod względem ich rolniczego wykorzystania, ▪ niedostateczny rozwój infrastruktury społecznej ▪ niska jakość życia mieszkańców, ▪ słaba jakość dróg i infrastruktury towarzyszącej, ▪ niski poziom rozwoju przedsiębiorczości,
Szanse	Zagrożenia
▪ możliwość wykorzystania funduszy UE na rozwój infrastruktury, przedsiębiorczości, zasobów ludzkich,	▪ bezrobocie ukryte wśród mieszkańców zajmujących się rolnictwem, ▪ ubożenie społeczeństwa Goręczyna, ▪ odpływ ludności na obszary o lepszych warunkach bytowych,

VI. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ W OKRESIE CO NAJMNIEJ 7 LAT OD DNIA PRZYJĘCIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI, W KOLEJNOŚCI WYNIKAJĄCEJ Z PRZYJĘTYCH PRIORYTETÓW ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI Z PODANIEM SZACUNKOWYCH KOSZTÓW ICH REALIZACJI.

Odzwierciedleniem wniosków dotyczących stanu obecnego miejscowości Goręczyno oraz perspektyw jej rozwoju na przyszłość jest pakiet projektów do realizacji zaplanowanych na lata 2013-2020. Przewidziane zadania pozwolą z jednej strony na wykorzystanie posiadanych walorów środowiskowych dla rozwoju społecznego i gospodarczego a jednocześnie przyczynią się do wyeliminowania lub ograniczenia obecnie zidentyfikowanych słabych stron oraz zagrożeń w rozwoju regionu.

Przedstawione poniżej zaplanowane projekty mają charakter przede wszystkim inwestycji infrastrukturalnych w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej.

1. Przebudowa stacji uzdatniania wody w Goręczynie.

Przedmiotem inwestycji jest przebudowa istniejącej stacji uzdatniania wody w miejscowości Goręczyno. Projekt wychodzi w tym zakresie naprzeciw obecnie występującym problemom związanym z potrzebą poprawy jakości wydobywanej wody w obecnych ujęciach. Realizacja inwestycji pozwoli w tym zakresie na wyeliminowanie obecnych niedogodności i zapewnienie ciągłości dostaw wody dla mieszkańców o najwyższej jakości.

Efektem realizacji projektu będzie poprawa jakości życia lokalnej społeczności oraz polepszenie ich warunków bytowych.

Wartość inwestycji: 742 000 zł

Termin realizacji: 2013 - 2015 r.

Źródło finansowania – PROW 2007 – 2013 – działanie: Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej.

2. Budowa przystani kajakowej,

Przedmiotem operacji jest budowa przystani kajakowej umożliwiającej spływy kajakowe rzeką Wierzycą. Projekt wpisuje się w tym zakresie w potrzebę zagospodarowania turystycznego Gminy Somonino w tym wykorzystania potencjału do rozwoju kajakarstwa na rzece Wierzycy. Inwestycja będzie skierowana zarówno dla turystów jak i lokalnej społeczności a jej efektem będzie przede wszystkim poprawa atrakcyjności turystycznej regionu i poprawa jakości życia lokalnej społeczności.

Wartość inwestycji: 300 000 zł

Termin realizacji: 2015 - 2016 r.

3. Przebudowa OSP Goręczyno.

Przedmiotem realizacji inwestycji jest przebudowa istniejącego budynku OSP w Goręczynie. Realizacja projektu wychodzi w tym zakresie naprzeciw obecnej sytuacji niedostatku powszechniej, ogólnie dostępnej infrastruktury społecznej na terenie wsi. Projekt powoli na stworzenie w Goręczynie kolejnego tego typu obiektu infrastruktury która będzie pełniła rolę centrum życia społecznego lokalnej społeczności.

Efektem realizacji inwestycji będzie znaczna poprawa jakości życia lokalnej społeczności.

Wartość inwestycji: 300 000 zł

Termin realizacji: 2013 - 2014 r.

4. Zagospodarowanie terenu przy Zespole Szkół w Goręczynie.

Przedmiotem realizacji projektu jest zagospodarowanie terenu przy Zespole Szkół w Goręczynie. Inwestycja wychodzi naprzeciw istniejącego niedostatku infrastruktury rekreacyjnej na terenie całego sołectwa i konieczności korzystania z tego typu infrastruktury w sąsiednich miejscowościach.

Efektem realizacji projektu będzie znaczna poprawa dostępu lokalnej społeczności w tym przede wszystkim dzieci i młodzieży do rekreacji i sportu.

Wartość inwestycji: 100 000 zł

Termin realizacji: 2014 r.

5. Budowa parku rekreacyjno – naukowego.

Przedmiotem projektu jest uporządkowanie terenu gminnego i w ramach tego budowa parku naukowo – rekreacyjnego dla najmłodszych. Powstały Park będzie łączył w sobie elementy typowo rekreacyjne skierowane do dzieci i młodzieży z elementami naukowo – edukacyjnymi mającymi bawić i nauczać.

Realizacja inwestycji wpłynie pozytywnie na wizerunek miejscowości i jednocześnie przyczyni się do stworzenia oferty rekreacyjnej i edukacyjnej dla mieszkańców i przełoży się na poprawę jakości ich życia.

Wartość inwestycji: 600 000 zł

Termin realizacji: 2013 - 2014 r.

Źródło finansowania – PROW - „Odnowa i rozwój wsi”;

6. Remont i budowa dróg lokalnych osiedlowych wraz z chodnikami.

W ramach projektu wykonane zostaną prace remontowe, budowlane i modernizacyjne na odcinkach dróg sołectwa Goręczyno, łączących wieś z sąsiednimi terenami. Obecnie istniejąca infrastruktura drogowa jest w złym stanie i wymaga poniesienia odpowiednich nakładów

inwestycyjnych w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu zarówno dla pojazdów mechanicznych jak i osób pieszych. Rezultatami realizacji projektu będą przede wszystkim:

- skrócenie czasu poruszania się po drogach,
- obniżenie liczby wypadków,
- zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Wartość inwestycji: 1 000 000 zł

Termin realizacji: 2015 - 2017 r.

7. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Goręczynie.

W ramach projektu przewidziano do realizacji rozbudowę systemu kanalizacyjnego dla mieszkańców Goręczyna. Zasadność realizacji projektu wynika w tym zakresie z braku sieci kanalizacji sanitarnej na terenie części miejscowości a tym samym problemu z odprowadzeniem i oczyszczeniem ścieków socjalno – bytowych. Efektami realizacji projektu będą w tym zakresie przede wszystkim:

- poprawa stanu środowiska naturalnego,
- poprawa jakości życia mieszkańców wsi.

Wartość inwestycji: 2 000 000 zł

Termin realizacji: 2014 - 2016 r.

Zbiorcze zestawienie planowanych inwestycji w miejscowości Goręczyno przedstawia poniższa tabela:

Tab 9. Zestawienie planowanych inwestycji na lata 2013-2020

Lp.	Nazwa zadania	Koszt w zł
1	Przebudowa stacji uzdatniania wody w Goręczynie	742 000
2	Budowa przystani kajakowej	300 000
3	Przebudowa OSP Goręczyno	300 000
4	Zagospodarowanie terenu przy Zespole Szkół w Goręczynie	100 000
5	Budowa parku rekreacyjno – naukowego	600 000
6	Remont i budowa dróg lokalnych osiedlowych wraz z chodnikami	1 000 000
7	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Goręczynie	2 000 000
Łącznie		5 042 000

Tab 10. Źródła finansowania zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć

L.P.	Nazwa zadania	Koszt całkowity PLN	Wkład własny	Struktura finansowania		Finansowanie			
				Środki zewnętrzne		Własne		Środki zewnętrzne	
					Opis	PLN	%	PLN	%
1.	Przebudowa stacji uzdatniania wody w Goręczynie	742 000	X	X	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013 – działanie „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”	185 500	25	556 500	75
2.	Budowa przystani kajakowej	300 000	X	-	-	300 000	100	0	
3.	Przebudowa OSP Goręczyno	300 000	X	-	-	300 000	100	0	0
4.	Zagospodarowanie terenu przy Zespole Szkół w Goręczynie	100 000	X	-	-	100 000	100	0	0
5.	Budowa parku rekreacyjno – naukowego	600 000	X	X	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013 – działanie „Odnowa i rozwój wsi -	120 000	20	480 000	80
6.	Remont i budowa dróg lokalnych osiedlowych wraz z chodnikami	1 000 000	X	-	-	1 000 000	100	0	0
7.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Goręczynie	2 000 000		-	-	2 000 000	100	0	0

Tab 11. Zestawienie zaplanowanych inwestycji wg terminu ich realizacji

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji
1	Przebudowa stacji uzdatniania wody w Goręczynie	2013-2015
2	Budowa przystani kajakowej	2015-2016
3	Przebudowa OSP Goręczyno	2013-2014
4	Zagospodarowanie terenu przy Zespole Szkół w Goręczynie	2014
5	Budowa parku rekreacyjno – naukowego	2013-2014
6	Remont i budowa dróg lokalnych osiedlowych wraz z chodnikami	2015-2017
7	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Goręczynie	2014-2016

Tab 12. Harmonogram Gantta dla planowanych przedsięwzięć

Lp.	Nazwa zadania	Rok							
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	Przebudowa stacji uzdatniania wody w Goręczynie								
2	Budowa przystani kajakowej								
3	Przebudowa OSP Goręczyno								
4	Zagospodarowanie terenu przy Zespole Szkół w Goręczynie								
5	Budowa parku rekreacyjno – naukowego								
6	Remont i budowa dróg lokalnych osiedlowych wraz z chodnikami								
7	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Goręczynie								

SPIS RYSUNKÓW

Rys 1. Położenie administracyjne gminy Somonino w województwie.

Rys 2. Położenie Goręczyna w regionie.

Rys 3. Struktura użytkowania gruntów w Goręczynie na tle całej gminy.

Rys 4. Struktura wieku ludności Goręczyna na tle gminy Somonino w 2011 roku.